

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v torek, dne 8. oktobra 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 117.

Odmevi zakona o imenu in razdelitvi kraljevine Jugoslavije na upravna področja.

Ko je bil objavljen zakon o imenu in razdelitvi kraljevine na upravna področja, o katerem smo v prejšnji številki našega lista že spregovorili, je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo koncem preteklega tedna poslala brzojavne čestitke in zahvalo Nj. Veličanstvu kralju in pa g. ministrskemu predsedniku Peri Živkoviću v imenu gospodarskih krogov Slovenije.

Brzojavka, poslana Nj. Veličanstvu kralju, se glasi:

Njega Veličanstvu Aleksandru,
Prvemu Kralju Jugoslavije
Beograd.

Z velikim činom jasne modrosti uresničuje Vaše Veličanstvo jugoslovansko državno idejo in idejo narodne enakosti in edinstva, oživilja z ustanovitvijo Dravske banovine upravno združitev slovenskih krajev, polaga z uvedeno široko upravno dekoncentracijo temelj zdravemu narodnemu gospodarskemu in kulturnemu razvoju in napredku. Ob tem velikem zgodovinskem mejniku prosi Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, da sprejme Vaše Kraljevsko Veličanstvo radostne čestitke, iskreno zahvalo ter zagotovilo zveste udanosti gospodarskih krogov slovenskih. — Zbornica za trgovino, obrt in industrijo za Slovenijo v Ljubljani. — Predsednik Ivan Jelačin ml. — Generalni tajnik doktor Fran Windischer.

Brzojavka, poslana g. ministrskemu predsedniku Peri Živkoviću, ima sledečo vsebino:

Gospodu ministrskemu predsedniku
Peri Živkoviću, Beograd.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo za Slovenijo v Ljubljani prosi, da blagovolite sprejeti ob velikem zgodovinskem mejniku, kojega postavlja v naši zgodovini veliki čin svitile modrosti Njega Veličanstva Aleksandra Prvega viteškega Kralja Jugoslavije, iskrene in radostne čestitke ter zagotovilo hvaležne udanosti gospodarskih krogov slovenskih. Predsednik Ivan Jelačin ml. — Generalni tajnik doktor Fran Windischer.

Historični akt je pozdravilo tudi Trgovsko društvo «Merkur» za Slovenijo v Ljubljani z naslednjo brzojavko:

Njega Veličanstvu Aleksandru Prvemu Kralju Jugoslavije, Beograd.

Trgovsko društvo Merkur za Slovenijo v Ljubljani prosi Vaše Veličanstvo v verni udanosti, da blagovolite sprejeti za premodri in veliki ukrep, koji postavlja mogočen mejnik v zgodovini jugoslovanski ter srečno izhodišče za čvrst razvoj in napredek našega naroda, na vseh poljih pa uvaja potrebno združitev slovenskih krajev v Dravski banovini ob sočasni modro zasnovani upravni dekoncentraciji, najiskrenejše čestitke in resnično zagotovilo udane hvaležnosti. — Predsednik doktor Fran Windischer.

V imenu Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani je pozdravil historični akt Nj. Vel. kralja zvezni predsednik g. Josip Rebek.

Stresemannova smrt in nemško gospodarstvo.

Hans Baumgarten iz Berlina piše:

Borza in gospodarstvo sta občutila smrt Stresemanna kot izreden udarec. S Stresemannom je vzlet nemškemu narodu zaklad, ki ga moramo v mednarodni veljavnosti visoko ceniti. Bali so se tudi glede nasledstva na mestu zunanega ministra, pri čemer pa moramo ugotoviti, da noben minister ne more voditi druge zunanje politike kot jo je vodil Stresemann. Trajno oblikovanje gospodarske in borzne bodočnosti se vsled Stresemannove smrti ne bo spremenilo. Jasno je pa, da nas trenutni vtis deprimira. Za prehodno dobo do končne razjasnitve položaja bo težila torej Stresemannova smrt v prvi vrsti na borzo. Zato je za ugotovitev trenutnega pravega položaja potrebno, da obrnemo pozornost proč od tega skelečnega dogodka ter da ga eliminiramo iz ocenjevanja.

Gospodarski dogodki, ki bi mogli dati v Berlinu daljšo pobudo, so po trenutnem vzplamtenju skoraj popolnoma izginili. Sicer so se po transakciji Nemške banke in Diskontne družbe našli interese za bančne delnice, a dviganje je kmalu zopet zaostal. Vseeno bodo dogodki v bankarstvu glede na možne posledice prinesle v bodočih mesecih zopet in zopet dnevne pobude in bodo na ta način krepile odporno silo trga. Poleg delnic omenjenih dveh zavodov so začasno posebno povpraševali po delnicah Berlinske trgovske družbe (Berliner Handelsgesellschaft). Nobenega dvoma ni več, da je pri-

šlo med to družbo in med banko *Danat* do prijateljskih odnošajev, ki bodo v doglednem času zadobili realno podlago. Tudi neodvisno od namenov in želj velebank je koncentracijsko gibanje zelo živahno. Tako se bosta fuzionirala Družba za električna podjetja in Ludwig Loewe d. d. Delnice se bodo zamenjale v razmerju 1 : 1 v delnice *Gesfürel-e* (Gesellschaft für Elektrische Unternehmen). Dalje bodo dobili delničarji obeh družb prednostno pravico v razmerju 10 : 1 po tečaju 110 do 120 odstotkov. Tudi druge kombinacije prihajajo v poštev. Največ izgleda ima kombinacija sporazuma med *Hapago* in Severonemškim *Lloyd*om. Bilo je do zadnjega časa veliko osebne nasprotstva med zastopniki teh dveh družb, a so menda bistvene težkoče sedaj odpravljene. Vsekakor silijo stvarni razlogi vsak dan bolj k sodelovanju teh dveh največjih nemških plovbnih družb.

Vsi ti momenti so pa v začetku preteklega tedna izginili pred neugodnimi posledicami, ki so jih povzročile drage mednarodne obrestne mere in pa neko nezaupanje inozemstva proti nemškim delnicam. Vsak dan bolj se vidi, da je spricho visoke obrestne mere v Newyorku, ki je danes merodajna za svetovni obrestni nivo, za nemško gospodarstvo in borzo mogoče le majhen uvoz kapitala in denarja. Tudi si ne upajo več pričakovati, da bo to stanje kmalu prenehalo; pogoj bi bila bolj-ša ameriška konjunktura, ki pa pre-

F. P.:

Štiridesetletnica Mestne hranilnice ljubljanske.

Z dnem 30. m. m. je preteklo 40 let, od kar je začela v Ljubljani poslovati mestna hranilnica. Kdor dela 40 let uspešno v svojem poklicu, sme biti ponosen na to svoje delo, gre mu priznanje sodobnikov, priznanje tem večje in tem bolj zaslužno, v čim težavnejših razmerah je dotičnik izvrševal svoj poklic. Neugodne so bile razmere, pod katerimi se je snovala Mestna hranilnica ljubljanska, težke preskušnje so jo čakale v njenem razvoju.

Dasi je povsem jasno, da more biti mestna hranilnica kot občinska ustanova v korist ne le celi občini, marveč tudi vsakemu posameznemu občanu brez razlike narodnosti, političnega mišljenja ali svetovnega naziranja, je vendar predlog dr. Moscheta, da naj se v Ljubljani ustanovi mestna hranilnica, naletel v občinskem svetu na hud odpor in protest pri ljubljanskih Nemcih in njihovih prijateljih ter je bil sprejet le z večino slovenskih glasov. Preteklo pa je od 31. maja 1882, ko je bil dotični predlog sprejet, še polnih 6 in pol let, preden so bile premagane vse zapreke in so bila potrjena pravila, četudi so bila prirejena po pravihilni graške občinske hranilnice.

Dne 6. decembra 1887 je bil izvoljen prvi hranilnični upravni odbor, ki se je konstituiral na svoji seji dne 11. decembra istega leta ter si po predlogu Ivana Hribarja, ki je pravi iniciator Mestne hranilnice ljubljanske, izvolil za predsednika uglednega veletržca in posestnika F. Ksav. Souvana. Priprave za otvoritev hranilnice pa so trajale še skoro

dve leti. Stoprv 1. oktobra 1889 — po slavnostni seji, ki se je pod predsedstvom F. Ksav. Souvana vršila na magistratu in katere so se udeležili tedanji deželni glavar dr. Josip Poklukar, župan Peter Grasselli, cesarski komisar višji računski svetnik Fran Pfeifer, nekateri člani občinskega sveta in skoro vsi člani upravnega odbora — je začela hranilnica poslovati potem, ko sta bila zapri-sežena prva dva uradnika, blagajnik Avgust Endlicher in kontrolor Anton Trstenjak.

Skromen in težaven je bil začetek, toda zaupanje občinstva do zavoda je raslo od leta do leta in po preteku prvega desetletja je že imel nad 14 milijonov kron vlog, navzlic potresni katastrofi l. 1895. in kljub temu, da se je uprav tista leta združništvo nenavadno na široko razmahnilo.

Posli so naraščali tako, da je upravni odbor pod predsedstvom Vasa Petričiča že l. 1898. sklenil zgraditi hranilnici lastni dom. Oktobra 1904 je bila hranilnična palača v Prešernovi ulici dograjena, uradovati pa se je pričelo v njej dne 1. maja 1905. Leta 1923. je bila dograjena hranilnična stanovanjska hiša v Dalmatinovi ulici št. 13 poleg hotela Štrukelj z 8 uradniškimi stanovanji in 4 trgovskimi lokali ter l. 1926. kupljeni takozvani Filipov dvorec na oglu Stritarjeve ulice in Cankarjevega nabrežja.

Ako izznamemo potresno leto 1895., se je poslovanje hranilnice v prvem desetletju vršilo dosti mirno, enako tudi še do predzadnjega leta drugega deset-

SPOJITEV DUNAJSKE KREDITANSTALT FÜR HANDEL UND GEWERBE S PRIVILEGIRANO BODENKREDITANSTALT.

Ob zaključku lista prihaja z Dunaja poročilo, da je gotov dogovor med vodstvom dunajske Kreditanstalt für Handel und Gewerbe in privilegirane Bodenkreditanstalt na Dunaju. Dogovor je bil napravljen ob sodelovanju ministrskega predsednika samega in je spojitev dogovorjena na ta način, da bodo izmenjane delnice obeh zavodov po ključu 1 : 4, in sicer štiri delnice Bodenkreditanstalt za eno delnico Kreditanstalt für Handel und Gewerbe.

SADNI SEJEM V LJUBLJANI.

Ugodna sadna letina in potreba za pospeševanje sadne trgovine je napolila Sadjarsko in vrtnarsko društvo, da priredi od 19. do 24. t. m. velik sadni sejem, ki naj nudi interesentom potrebno priliko za prodajo in nakup lepega in dobrega namiznega sadja. Sadjarsko in vrtnarsko društvo je v zvezi z upravo velesejma vse ukrenilo, da bo vsa kupčija kolikor mogoče lahka in uspešna. Zato vabimo vnanje in domače interese, da se te prireditve polnoštevilno udeležijo. Vse blago bo izbrano, cene pa zmerne.

življa v zadnjem času gotove momente poslabšanja. Nezaupanje proti nemškim delnicam je nastalo vsled raznih dogodkov pri I. G. Farben, vsled poloma Frankfurter Allg. Versicherungsgesellschaft itd. Zato borzni položaj ni posebno rožnat, če gledamo na daljšo dobo. Strokovni optimisti pa upajo, da se bo odpornost trga od časa do časa ojačila po posameznih akcijah.

Plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se vrši v torek, dne 15. oktobra ob pol 9. uri dopoldan v zbornični dvorani. Dnevni red: 1. Poročilo predsedstva. 2. Ustanavljanje podružnic in fiktivni poslovodje. 3. Predlog za revizijo naredbe o legitimiranju trgovinskih poštnikov. 4. Poročilo o obrtnem pospeševanju. 5. Poročilo o reviziji socialne politične zakonodaje. 6. Poročilo o načrtu rudarskega zakona. 7. Poročilo o predlogih za izpremembo voznega reda za leto 1930-1931. 8. Poročilo o hmeljski krizi in predlogi za ublažitev. 9. Oprostitev vlaganja davčnih prijav. 10. Stanje naših cest in potrebe avtomobilnega prometa. 11. Stanje in potrebe poštnega, brzojavnega in telefonskega prometa v Sloveniji. 12. Poročilo o zborničnem razsodišču in volitev 32 razsodnikov. 13. Sezonsko povišanje železniških tarif. 14. Ovine pri izvozu industrijskih izdelkov iz Slovenije. 15. Službena pragmatika. 16. Samostojni predlogi. 17. Tajna seja.

URADNI TEČAJI ZA OKTOBER T. L.

1 napoleonor 218, 1 zlata turška lira 247, 1 angleški funt 275.50, 1 dolar 56.80, 1 kanadski dolar 56.50, 1 nemška marka 13.54, 1 poljski zlot 6.37, 1 avstrijski šiling 8, 1 belga 7.90, 1 peng 9.92, 1 braziljski milreis 6.75, 1 egiptski funt 283, 1 turška papirna lira 27.50, 100 švicarskih ali zlatih frankov 1095.7, 100 francoskih frankov 222.30, 100 italijanskih lir 297.20, 100 holandskih goldinarjev 227.8, 100 rumunskih lejev 33.80, 100 bolgarskih levov 41, 100 danskih kron 1521, 100 norveških kron 1512.50, 100 peset 839, 100 drahem 73.60, 100 češko-slovaških kron 168.30, 100 finskih mark 143, 100 letonskih latov 1089, 100 švedskih kron 1521.

letja. Tedaj pa se je bilo bati, da postane položaj za hranilnico kritičen. Ljudstva se je polasčala bojazen, da zaradi priključitve Bosne in Hercegovine k Avstro-Ogrski izbruhne vojna. Razburjenost je dospela do vrhunca, ko so se jeli prevajati vojaki na južne meje. Ko pa je vlada v državnem zboru izjavila, da je denar, naložen zlasti v hranilnicah, popolnoma varen in da nima nihče pravice, da bi posegal po njem, so se vlagatelji polagoma pomirili in tako se je zgodilo, da so septemski dogodki leta 1908. imeli za posledico, da se je stanje hranilnih vlog pri Mestni hranilnici ljubljanski prav znatno dvignilo ter do konca leta 1909. doseglo že skoro 38 milijonov kron.

Vnovič pa so se vlagatelji vznemirili ob izbruhu balkanske vojne v drugi polovici l. 1912. Polastil se jih je splošen strah, ko so proti koncu novembra tistega leta videli vojake voziti se proti Trstu. Vse vprek je dvigalo denar iz hranilnice. Z vsakim vlakom so se pripeljale nove množice, ki so drle v hranilnico, da dvignejo svoje prihranke. Splošno se je mislilo, da bo papirnati denar ob vso veljavo. Zato so zahtevali ljudje suho zlato ali pa vsaj srebro. Hranilnica je tedaj izplačala cele vreče kovanega denarja, ki ga je parkrat kar z vozičkom pripeljala iz Avstro-ogrsko banke. — Uradništvo je poslovalo cele dneve brez opoldanskega odmora, mirilo in pogovarjalo ljudi, a vse skupaj ni nič zaleglo. Hranilnica je izplačevala promptno, ne da bi se bila sklicevala na odpovedne roke. Do konca leta so dvigi presegali vloge za 1.989.663 K. Tudi tečaj vrednostnih papirjev so tedaj prav občutno padli, kar je imelo za posledico zmanjšanje poslovnega dobička. Denarna kriza je trajala zdržema od l. 1909 do 1913. Komaj pa so se vlagatelji do dobra pomirili, že so počili streli v Sarajevu in 31. julija 1914 je bila razglašena splošna mobilizacija. Pričela se je svetovna vojna, ki je uničila milijone življenj — tudi hranilnici dva vrla uradnika — in milijarde narodnega premoženja, v gospodarstvu pa povzročila nered in zmedo, na kateri trpimo še danes in bomo trpeli še nekaj let.

Ob pokanju pušk in grmenja topov je praznovala Mestna hranilnica ljubljanska svojo petindvajsetletnico. Za proslavo je bil pripravljen slavnosten spis, ki pa zaradi vojnih dogodkov ni smel zagledati belega dne. Moratorija, ki je bil razglašen v prilog denarnim zavodom, se je hranilnica posluževala le deloma in je izplačevala vloge vsakemu po dejanski potrebi. Izplačila vlog so ob koncu leta presegala vplačila za 1 milijon 145.623 K. Izplačevanje posojil pa je bilo začasno popolnoma ustavljeno. Hranilnično ravnateljstvo je bilo v permanenti ter je imelo tisto leto 158 sej in posvetovanj.

Naslednje leto je bilo zanimivo radi tega, ker so tedaj hranilne vloge Mestne hranilnice ljubljanske dosegle stanje vlog Kranjske hranilnice ter ga dne 30. novembra nadkrilile za 328.818-86 K. Zaradi vojske z Italijani je bilo v hranilnici vse pripravljeno za prevoz papirjev in drugih vrednosti v važnejše zavetje. Hrabrosti braniteljev soške fronte se imamo zahvaliti, da do tega ni prišlo. (Konec prihodnjic.)

ZNAKI KONJUNKTURNEGA NAZADOVANJA V AMERIKI.

Opreznost newyorške borze v zadnjih tednih je deloma tudi posledica manj ugodnega ocenjevanja konjunktornega položaja. V nekaterih najvažnejših gospodarskih panogah se javljajo nepobitni znaki ponehajoče zaposlenosti. Zaposlenost v stavbnih obrti je, kot smo že poročali, že več mesecev globoko pod povprečnostjo zadnjih let. V zadnjem času se kaže nazadovanje kupčije tudi v avtomobilni industriji, in sicer v izmeri, ki sezijsko ni opravičena; tovarne se zatekajo k velikim produkcijskim omejitvam. Konjunktorno poslabšanje v stavbnih in v avtomobilni industriji se je pričelo raztezati tudi že na druge industrijske panoge, zlasti na jekleno industrijo; ta ne zaznamuje samo manjšo produkcijo, temveč v veliko večji meri nazadovanje v naročilih. To se pozna tudi v padanju tečajev jeklenih delnic na newyorški borzi.

O našem dalavskem zavarovanju.

Pod tem naslovom je priobčil v Jugoslovenskem Lloydju z dne 6. t. m. glavni tajnik Zveze hrvatskih obrtnikov g. Ivan Čupak naslednji članek:

Gospod minister za socialno politiko in narodno zdravje je smatral za potrebno, da se proučijo prilike, ki so v zvezi z dalavskim zavarovanjem. V teku 9 let smo imeli priliko dobro preizkusiti uredbo o ureditvi dalavskega zavarovanja in se seznaniti z vsemi dobrimi in slabimi stranmi tega zavarovanja. Izkušnja je najboljši učitelj. Zaman se zamisljajo pri zeleni mizi tudi najbolj idealne stvari. Zastoj se trudimo, da samo z lepimi mislimi in še lepšimi besedami povečujemo neke nove ideje. Vse je to končno samo teorija in ko postanejo neke glasne ideje, uniformirane v teorijah, delo, vidi se, kako se one v praksi jedva držijo ali pa niso vobče vzdržljive.

Zdi se nam, da se nekaj sličnega dogaja tudi z dalavskim zavarovanjem v naši državi. Gospod minister pravi v svoji okrožnici št. 55.100 z dne 8. junija: Nekateri gospodarske in dalavske organizacije in zbornice ... so napravile razne pripombe tudi glede zakona o zavarovanju delavcev in so zahtevale, da se izvedejo izpremembe in dopolnitve ... Da bi se to moglo izvršiti, pošilja gosp. minister to svojo okrožnico vsem dalavskim in gospodarskim zbornicam in organizacijam, da mu stavijo v te svrhe svoje obrazložene predloge.

Ta okrožnica je vznemirila nekoliko dalavske zbornice in organizacije, pa so bile radi tega prirejene ankete in zbori, o katerih smo zaznali potom tiska, da izpremembo dalavske zakonodaje zahtevajo samo gospodarske organizacije in da dalavske zbornice in organizacije odbijajo vsako revizionistično akcijo.

Noben razumen in objektivni človek ne bo in ne more reči, da je sistem dalavskega zavarovanja pri nas dovršen, ko mi starejši dobro znamo, da to in tako zavarovanje faktično ni dobro, da ne odgovarja svrhi, niti da ni praktično, in to zato, ker se je ustvarilo tako samo teoretično, iz neke politične potrebe. znano je, da so se okoli 90. leta sestali v Pešti madžarski bojari in da so pod pritiskom dalavskih organiziranih mas »blagohotno« dopustili, da se v parlamentu odobri zakon o zavarovanju tovarniških in obrtniških delavcev. Ta zakon je veljal naravno za vse pokrajine tedanje krone Sv. Štefana. Ista gospodujoča stranka ni hotela tedaj niti slišati o tem, da bi se morali zavarovati tudi poljedelski delavci, ker bi bremena za tako zavarovanje padla na grofe in vse druge vrste plemstva. Toda, da se ohrani mir in da se da mestnim delavcem gotove koncesije, so jim dali končno zakon o zavarovanju delavcev za primer bolezni.

Ta zakon so sestavili pri zelenih mizah verni družabniki madžarske aristokracije. V inozemstvu so zbrali potreben material in so tako teoretično postavili ta zakon. Na ugovore tedanje opozicije, a še manj na mnenje delodajalcev, se ni vzelo nikakih ozirov. Za kompenzacijo so poslodavci dobili koncesijo, da smejo pri dalavskem zavarovanju biti zastopani pri izbihi delegatov, pri upravi in nadzornem svetu.

Danes se čuje to v resnici paradokšno, ko delavci javno na svoji skupščini podčrtajo, da je to madžarsko socialno zakonodavstvo relativno dobro ter da ga je treba čuvati in striktno izvesti. Taka mnenja, da ostanemo samo intimni, se ne krijejo s pravimi stremelji dalavskega staleža. Toda tudi brez tega smo mi toliko elastični, da verujemo v ono ameriško ideologijo, da na tem svetu ni še nič dobrega, ker vse mora biti boljše. Nastala je tedaj druga politična potreba v naši državi, ko so parlamentarci zopet pod pritiskom dalavskih mas izdali 14. maja 1922 zakon o zavarovanju delavcev.

Delavski sloji so dobili isti zakon, kojega so tudi madžarski bojari »blagohotno« dovolili, da ga odobri parlament. Toda tudi s tem se ni uredilo vprašanje socialnih prilik. Tudi pri tej uredbi niso sodelovali naši poslodavci. Ta je v resnici nastala tako, kakor so jo tako-

rekoč diktirali tedanji dalavski predstavniki, ki so to uredbo, kakor znano, sami sestavljali in jo napravili za zakonski predlog. V prvih začetkih našega državnega življenja so naši parlamentarci sprejeli to uredbo zopet iz politične potrebe.

Sedaj jo imamo in sedaj se prav čudno sliši, ko glavni zastopniki dalavskih zbornic, kakor tudi onih centrale »Ujedinenega dalavskega sindikalnega saveza Jugoslavije« mislijo, da se je na to pozabilo. Ne ozirajo se prav nič na vse te historične dogodke, ki so dovedli dalavsko zavarovanje do onega sistema, na katerem danes stoji. Oni so, kakor vidimo, celo zadovoljni s tem zavarovanjem, potemtakem so tudi soglasni s tem, da se gospodarji za dalavsko zavarovanje zanimajo in to tudi tako daleč, da vodijo upravo in nadzor in da so od njih glasov odvisna tudi vprašanja, ki so tako odlične važnosti za njih zavarovanje. Toda dobro, recimo, da so to faktično neke koncesije, ki so dane gospodarjem. Delavci kažejo, kakor da bi želeli, da ostane tako. Oni celo želijo, da se ohranijo stare pravice, katere so jim dali madžarski aristokrati. Toda tega nočejo delodajalci! Nočejo tega iz enostavnega razloga, ker hočejo skrbeti za svoje sotrudnike.

Tako bi se morale približno izražati tudi dalavske organizacije, da se dvignejo do onega od njih tako podčrtanega ideala, po katerem bi moral biti dalavski stalež svet za se. Toda zakaj bi se naj tudi delodajalske organizacije ne brigale za svoj svet tedaj, ko gre za dalavsko zavarovanje in zlasti še radi tega, ker nosijo toliko bremen in veksacij. Zakaj se delajo očitki delodajalcem in zakaj se tako napadajo njih zbornice in njih organizacije tudi v času, ko zahtevajo revizijo dalavskega zavarovanja? Mislimo, da je to v najmanjši meri tudi njih pravica in da jim te pravice ne more vzeti nikdo, kdor ima le količikaj zmisla za socialno pravico, kajti končno zahteva tudi ta toliko podčrtani socialni pokret sedanje dobe in sedanega duha imperativno, da se najde harmonija med posameznimi sloji, pri čemer bi tudi dalavstvo našlo boljše predpogoje za svoje življenje.

Ako bi prišlo do tega, ne bi bilo treba, da se dalavstvo v toliki meri trudi, da troši svoje sile na raznih neizdelanih idejah, ki se dvigajo teoretično tako, da tolčejo še danes po glavi pravico in prakso. Zato se mora popolnoma otvorjeno, jasno in iskreno reči, da naše drago, nezadostno in komplicirano dalavsko zavarovanje ni dobro in še več, da je še daleč od tega, kar se v resnici imenuje socialno zavarovanje.

PREDPISI ZA VOZNE OLAJŠAVE DRUŠTVOM.

Generalno ravnateljstvo državnih železnic je izdalo danes nove predpise glede prošanj za vozne olajšave na državnih železnicah in ladjah za skupščine, razne prireditve ter izlete. Odslej naprej se ne bodo vzele v pretres prošnje za olajšavo na državnih železnicah in ladjah, katere niso predložene pravočasno, najmanj 10 do 15 dni, predno se je vršila dotična prireditev, skupščina itd. Posebno se ne bo izdajala nobena brzojavna odločitev, kar se tiče olajšav, ampak se bo obrazložitev vršila rednim potom in to pismeno, vsled česar je potrebno, da se za odobrenje olajšav dotični, ki prosijo za njo, sami pravočasno brigajo.

Razstave in sejmi

Uzorčni sadni sejem, ki bo trajal v Ljubljani od 19. do 24. t. m., obeta po dosedanjih priglasiilih in pripravah mnogo uspeha. Pričakovati je, da se ga bodo udeležili interesenti od blizu in daleč in da se bodo sklepale kupčije polvoljno. Razstavljene bodo najboljše domače vrste namiznih jabolk, kakor kanadke, voščénke, zlate parmene, mošanckarji itd. po primerno ugodnih cenah.

Carinska zaščita tekstilne industrije.

Za finančni položaj vsake države in za blagostanje naroda je največjega pomena bilanca plačil z ozirom na inozemstvo.

Pasivni saldo bilance teh plačil znači zlo, kojega odstranitvi je treba posvetiti največjo pozornost in vse mogoče napore.

Za našo bilanco plačil je najvažnejši faktor naša trgovinska bilanca. Mi nimamo drugih virov za dotok denarja iz inozemstva, nego v inozemstvu plasirani kapital in razvit tujski promet, medtem ko donša drugim državam na primer prevoz tujega blaga pa vodi ogromne koristi. Zato je tem večje važnosti, da bodi naša trgovinska bilanca aktivna, da bodi vrednost izvoza večja od vrednosti uvoza, kar pa zadnja leta žal ni bilo.

Aktivnost trgovinske bilance se more doseči na dva načina: na eni strani s povečanjem izvoza, na drugi strani z zmanjšanjem uvoza; v ta namen pa je treba zvišati domačo produkcijo.

Največjo postavko našega skupnega uvoza znači uvoz tekstilnih proizvodov. Znašal je v letih 1922 do 1928 preko 5 milijard in 300 milijonov dinarjev letno, to je med 37% in 49% skupnega letnega uvoza.

Te številke nam jasno kažejo, kako ogromne važnosti je za našo državo, da se pri nas razvije tekstilna industrija v svrhu zmanjšanja uvoza.

Uvidevajoč važnost te industrijske stroke iz gospodarskega in finančnega stališča — da ne govorimo o njenem pomenu za narodno obrambo — so ji merodajni krogi v novi carinski tarifi iz l. 1925 nekoliko povečali zaščito, kar je imelo ugoden vpliv na njen razvoj in obenem tudi na našo trgovinsko bilanco.

Iz naslednjega pregleda se vidi, kako je vrednost uvoza tekstilne robe percentualno padala napram skupni vrednosti našega uvoza tekom let 1920—1928:

leta	milijonov dinarjev	skupnega uvoza
leta 1920	1707	49%
leta 1921	1755	42%
leta 1922	3385	37%
leta 1923	3551	42%
leta 1924	3288	40%
leta 1925	3318	37%
leta 1926	2773	36%
leta 1927	2622	36%
leta 1928	1835	30%

Vrednost uvoza tekstilnih proizvodov se je zmanjšala od 49% na 30% vrednosti skupnega uvoza, kar znači, da domača industrija v vedno večji meri krije domačo potrebščino.

V svojem prizadevanju, da se tekstilna industrija čimbolj razvije, sledi naša država samo vzgledu drugih držav, ki dajejo poleg carinske zaščite industriji tudi še podporo v drugi obliki, tako na primer Madžarska, Poljska, Romunija, Grčija in Češkoslovaška.

V ilustracijo navajamo primer Madžarske, ki je imela:

	število vreten:	
	1. 1921	1. 1928
bombažna industrija	33.000	168.000
industrija volne	5.000	69.000
industrija lana in konoplje	14.000	26.200
industrija svile	456	456
	(Becken)	
vigogne	5.800	15.500
	število statev:	
	1. 1921	1. 1928
bombažna industrija	4.100	12.000
industrija volne	370	1.800
industrija lana in konoplje	600	1.260
industrija svile	550	1.240

Primerjanje podatkov za l. 1921 z onimi za l. 1928 nam podaja jasno sliko ogromnega poleta madžarske tekstilne industrije, ki zaposluje (l. 1928) 42.000 delavcev in ki je že presegla naš izvoz. Medtem ko izvoz tekstilnih izdelkov v Madžarski stalno in znatno pada, narašča izvoz od leta do leta.

V Češkoslovaški je tekstilna industrija eminentno važen faktor za trgovinsko bilanco. Češkoslovaška je leta 1927 uvozila 16.738 vagonov surovega, polizdelanega in izdelanega bombaža v vrednosti 2.661 milijonov Kč., izvoz iste robe pa je znašal 9.407 vagonov v vrednosti 3.071 milijonov Kč., torej za 410 milijonov več nego uvoz. To znači, da je češkoslovaška tekstilna industrija s predelovanjem bombaža in z izvozom bombažnih izdelkov

ne samo krila potrebščino celega domačega konsuma bombažne robe, temveč dosegla tudi čisti prebitek v korist trgovinske bilance.

Kakšno važnost pripisuje Romunija razvoju tekstilne industrije, je pokazala povodom izdaje nove carinske tarife. Ta carinska tarifa je izdelana v zmislu zmanjšanja carine na potrebščine širokih slojev naroda. Vendar pa so minimalne carine na tekstilne proizvode določene v znatno večji višini nego pri nas obstoječe carine ter je z zakonom odrejeno, da se pri trgovinskih pogajanjih ne more dovoljevati znižanja teh minimalnih postavk.

Prehajamo k primerjanju naših tekstilnih carin s tekstilnimi carinami sosednjih držav in to Romunije, Madžarske, Poljske in Češkoslovaške. Romunija, Poljska in Madžarska so v glavnem agrarne države, kakor naša, zato gledajo na najprikladnejše za primerjanje z našo državo, Češkoslovaško pa vzamemo kot primer, ker je tam tekstilna industrija vrlo razvita.

V naslednjih tabelah so vpoštevane najnižje, s trgovinskimi pogodbami določene carine, a za Romunijo minimalne carine, ki se s trgovinskimi pogodbami ne morejo znižati. Carine so vzete za 100 kg blaga. Inozemske carine so preračunane na švicarske franke po kurzu v Zürichu in po tem prevedene na vrednost zlatega dinarja.

1. Bombažna prediva.

	surova	beljena
Jugoslavija zl. Din	20-40	30-50
Poljska šv. fr.	63-202	91-319
Rumunija		
(nima predilnic) šv. fr.	4-8-13	6-32
Madžarska zl. kr.	19-5-120	33-5-134
Češkoslovaška šv. fr.	19-4-77	31-7-89
	barvana	
Jugoslavija zl. Din	35-55	
Poljska šv. fr.	91-319	
Rumunija (nima predilnic) šv. fr.	26-33	
Madžarska zl. kr.	47-5-148	
Češkoslovaška šv. fr.	40-9-110	

2. Bombažna prediva za detaljno prodajo.

Jugoslavija zl. Din	od 65-105 po izdelku
Poljska šv. fr.	od 98-212 po številki
Madžarska zl. kr.	od 200-420
Rumunija šv. fr.	90
Češkoslovaška šv. fr.	od 127-8-138-6

3. Gladke bombažne tkanine.

	surove	beljene
Jugoslavija zl. Din	120-240	156-312
Poljska šv. fr.	141-631	141-631
Rumunija šv. fr.	150-345	202-465
Madžarska zl. kr.	90-220	165-320
Češkoslovaška šv. fr.	92-4-330	123-480
	barvana	tiskane
Jugoslavija zl. Din	168-336	192-384
Poljska šv. fr.	275-918	275-918
Rumunija šv. fr.	210-483	240-552
Madžarska zl. kr.	205-400	225-550
Češkoslovaška šv. fr.	200-510	246-540

4. Bombažni žamet barvan.

Jugoslavija zl. Din	280
Poljska šv. fr.	375-785
Rumunija šv. fr.	175-351 (splošna tarifa)
Madžarska zl. kr.	400-600
Češkoslovaška šv. fr.	708

5. Bombažne nogavice barvane.

Jugoslavija zl. Din	560-784
Poljska šv. fr.	
Rumunija šv. fr.	375-1350
Madžarska zl. kr.	200-680
Češkoslovaška šv. fr.	677-1316

6. Volneno predivo.

	surovo	barvano
Jugoslavija zl. Din	35-65	50-80
Poljska šv. fr.	110-140	135-159
Rumunija šv. fr.	60-150	69-180
Madžarska zl. kr.	28-125	40-143
Češkoslovaška šv. fr.	24-57-9	62-5-103

7. Volnene tkanine barvane.

Jugoslavija zl. Din	252-420
Poljska šv. fr.	542-1531
Rumunija šv. fr.	240-2550
Madžarska zl. kr.	200-580
Češkoslovaška šv. fr.	323-605

8. Volnene nogavice barvane.

Jugoslavija zl. Din	840-1120 (avtonomno)
Poljska šv. fr.	
Rumunija šv. fr.	1350
Madžarska zl. kr.	350-575
Češkoslovaška šv. fr.	962-1232

9. Volneni šali tkani, barvani.

Jugoslavija zl. Din	700 (avtonomno)
Poljska šv. fr.	435-835
Rumunija šv. fr.	900 (pleteni)
Madžarska zl. kr.	350-650
Češkoslovaška šv. fr.	1466

10. Vreče od jute.

Jugoslavija zl. Din	32
Poljska šv. fr.	56
Rumunija šv. fr.	
Madžarska zl. kr.	35
Češkoslovaška šv. fr.	46-2

Gornji primeri kažejo, da so naše tekstilne zaščitne carine nižje nego rumunske in poljske in tudi — z jako malimi izjemami — nižje od maržarskih in od češkoslovaških. Pri tem moramo posebej poudariti dejstvo, da je tekstilna industrija na Češkoslovaškem in na Poljskem mnogo razvitejša nego pri nas, radi česar bi bila naši tekstilni industriji potrebna večja ščititi z uvoznimi carinami.

Gornji primeri kažejo i to, da morajo države, ki hočejo pospeševati razvoj svoje tekstilne industrije, jo ščititi z uvoznimi carinami.

Naše tekstilne carine niso pretirane vsled naših proizvodnih stroškov, ki so večji nego v zapadnih, industrijsko razvitih državah.

Zrtve, ki jih donaja narod v pogledu uvoznih carin, donajajo narodu koristi v drugem pogledu, potom zaposlenja delavcev, porabe domačih življenskih potrebščin in domačih surovin, plačila davkov državi in samoupravnim telesom itd. in še zmanjšanja pasiva trgov. bilance. Ob predelovanju surovin v državi ostane doma cela razlika med vrednostjo surovine in vrednostjo gotovega produkta. Če vzamemo, da odpade od vrednosti izdelkov 60% na materijal, 40% pa na stroške predelovanja, smo v preteklih letih, ko je uvoz tekstilnih izdelkov znašal preko 2 milijardi dinarjev letno, poklanjali inozemstvu preko 800 milijonov dinarjev za delavske mezde in davke inozemskim ministrom financ. Čimbolj se bo naša tekstilna industrija razvijala, tem večji del teh 800 milijonov dinarjev bo ostal v državi in okoristil domače gospodarstvo.

Pri tej priliki moramo reagirati na netočne trditve, ki se čujejo ponekod in ki izvirajo iz nepoučenosti ali iz tendencioznih namenov. Pravi se, da je našim agrarnim produktom zaprta pot v inozemstvo radi naših visokih uvoznih carin, da so tuje države zvišale carine na agrarne produkte, ker smo mi uvedli visoke carine na industrijske produkte. Temu pa ni tako. Industrijske države, kakor Nemčija, Avstrija, Češkoslovaška in druge, so začele po vojni polagati največjo važnost in si prizadevati kar najbolj, da povzdignejo svoje kmetijstvo v ta namen, da se zmanjša uvoz življenskih potrebščin. V to svrhu so uvedle visoke carine na agrarne produkte in ukrenile tudi druge ovire za uvoz teh produktov. Zvišanje naših carin v novi carinski tarifi je prišlo šele naknadno, pri trgovinskih pogajanjih, ki smo jih mi vodili, pa so se tuje države uporno branile znižati svoje agrarne carine v našo korist.

Agrarni protekcionizem industrijskih držav sili agrarne države, tako tudi našo, da podzamejo mere za svojo obrambo in svoj obstoj ter da razvijajo svojo industrijo. Tako moramo delati tudi mi po vzgledu naših sosedov, sicer bomo zaostali za njimi v gospodarskem razvoju. V zvezi z gibanjem za ustanovitev ekonomske evropske zajednice je izjavil ugledni poljski državnik, da je ta pokret zgodovinskega pomena, a da je njegovo udelejevanje mogoče le tedaj, če bodo osnove pravične za vse in če se tudi agrarnim državam z mlado industrijo zagotovi možnost industrijskega razvoja.

Tekstilna industrija je pri nas ena najvažnejših strok in upravičeno je, da ona uživa carinsko zaščito, kakor uživa tudi tekstilna industrija v sosednjih državah še večjo zaščito nego naša.

Pri presojevanju carinskega vprašanja se mora vedno vpoštevati tudi cilje, katerim služijo te carine, ter velike probleme, za kojih rešitev mora služiti razvoj posameznih industrijskih strok.

Danes smo priložili k našemu listu prospekt založbe »Modra ptica«, ki bo izdajala prevode znamenitih svetovnih avtorjev. Za prevajalce so pridobljeni naši najboljši pisatelji. Tudi tisk in zunanja oprema knjig omenjene založbe bo jako okusna in priporočamo našim čitateljem naročbo.

Naši hmeljarji pri kmetijskem ministrstvu.

Pri kmetijskem ministru dr. Franješu, ki se je mudil več dni v Rogški Slatini, se je v četrtek zglasila deputacija Gremija trgovcev v Celju, kateri sta se pridružila zastopnik Hmeljarne d. d. v Žalcu in poslovodja Hmeljskega društva v Žalcu in Zadevi pomožne kreditne akcije za naše hmeljarje. Gospod minister dr. Franješ je tekom svojega razgovora z deputacijo pokazal, da pozna to vprašanje do najmanjših podrobnosti, pokazal je največje razumevanje za težnje hmeljarjev in obljubil pomoč. *Ministrstvo je odločeno omejiti hmeljarstvo le na one okoliše, kjer so za pridelovanje kakovostnega hmelja od narave dani potrebni pogoji in to je v prvi vrsti Savinjska dolina.* Gospod minister je obljubil, da dobimo obvezno znamko pod državno kontrolo, kakor to želijo poleg večine naših hmeljarjev, tudi inozemske pivovarne, s katerimi se bo skušalo potom vnovčevalnice za hmelj dobiti neposredne kupcijske zveze.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo je izročilo g. ministru obširno spomenico, v kateri prosi, da se poskrbi za nujno izdajo naslednjih ukrepov:

1. Mednarodna oblastva naj podelijo najhujše prizadetim hmeljarjem primerne subvencije, kakor to izvršuje bratska Češkoslovaška država napram svojim državljanom-hmeljarjem.
2. Kreditnim zadrugam naj se preskrbi cenem, če mogoče brezobrestni kredit.
3. Zemljiški davek za eno leto.
4. Ker se je bati, da ostane velika količina hmelja neprodana, se naj zniža tovarnina za hmelj do naše severne meje vsaj za polovico, to je od 42-50 Din na 21-50 Din za 100 kg, kajti tovarnina je danes za hmelj najobčutnejša.
5. Ker se letos velika množina hmelja izvažata preko Nemčije in Avstrije v Anglijo, naj se skuša doseči za tranzitni transport v navedenih državah istotako znižanje tovarnine.
6. Dovolj naj se carine prost uvoz za juto, ki se v naši državi ne izdeluje in ki služi za pakovanje hmelja za inozemski transport, kajti s carino obremenjena juta se kot embalaža hmelja zopet pošilja preko državne meje. Uvozna carina za juto znaša 35 zlatih Din za 100 kg, za juto, ki ima modre proge, pa se poviša za 40%.
7. Ukine naj se uverenje valute pri izvozu hmelja, ker se večinoma ves hmelj, t. j. 99% vsega pridelka, izvažata v inozemstvo.
8. Povodom sklepanja novih trgovinskih pogodb naj se skuša kolikor mogoče znižati carina za naš hmelj.
9. Naša uvozna carina za tuj hmelj naj se zviša.
10. Za primer, da bi Nemčija zahtevala olajšavo za uvoz svojega piva v našo državo — kakor je to bilo čitati v časopisih — naj se tej želji od naše strani kolikor mogoče ugodi, ker je Nemčija največji konzument našega hmelja.

Po svetu

Poskusi za izdelovanje sintetičnega kavčuka so prišli po poročilih iz Frankfurtu v štadij, ki nam obeta skorajšnji pričetek tozadevne produkcije.

Družba Graengesberg na Švedskem je razposlala v septembru 902.000 ton železne rude napram 475.000 tonam v lanskem septembru, ko je štrajk produkcijo oviral.

Konjunktura železne industrije v Češkoslovaški izkazuje v avgustu nadaljno poslabšanje; pri plavžih n. pr. je bila produkcija za 6% manjša kot v juliju.

Na izvozu iz Laplatskih držav (Argentina, Uruguay, Paraguay) udeležene evropske države bodo osnovala laplatski kontrakt z mednarodnim razsodiščem.

Demantni trg je bil v zadnjem času pod vtisom ameriških carinskih debat, ki so imele za posledico zmanjšano povpraševanje iz Amerike. Računijo namreč s tem, da bodo nove ameriške carinske tarife uvoz brušenih kamnov olajšale, pri nebrušenih kamnih pa da sploh ne bo nobene carine. Ko bodo ta vprašanja rešena, se bodo Amerikanci na demantnem trgu zopet pojavili. Na drugi strani so mnenja, da bo bližnja konferenca demantnih producentov utrdila zaupanje v stabilnost cen.

Položaj na svetovnem žitnem trgu je miren. Argentinski pridelak bo letos morda za 20 odstotkov manjši kot je bil lanski.

Položaj mednarodne tekstilne industrije se je v preteklem tednu nekoliko zboljšal, celo nemška bombaževa industrija zaznamuje zboljšanje. Ugodna poročila prihajajo iz Francije, Švice, Poljske, Severne Amerike, deloma tudi iz Anglije.

Zborovanje Mednarodnega kartela tračnic se bo vršilo 13. decembra v Düsseldorfu in se bo pečalo z vprašanjem dviga cen. Kaznilne kvote so tako močno odmerjene, da se bo njih učinek kmalu poznal.

Ogrski uvoz petroleja je narasel od 3558 vagonov v prvi lanski polovici na 6392 vagonov v prvi letošnji polovici, cena importiranega surovega petroleja je v istem času narasla od 4-3 na 8 milijonov pengö.

Avtobusi v Berlinu smejo voziti maksimalno 40 km.

Cene železa na Poljskem so bile z veljavnostjo od 1. oktobra zvišane. Ker je pa ministrstvo za trgovino in industrijo zavzelo glede zvišanja odklonilno stališče, so ga zopet preklicali.

Uvoz čevljev iz Češkoslovaške v Nemčijo se je kljub raznim zaprekam v zadnjem času zopet dvignil in znaša sedaj ca. 75-6% vsega nemškega uvoza čevljev.

Izvoz ogrskega boksita v Nemčijo je v zadnjih mesecih rapidno padel. Do zadnjega časa je uvažala Nemčija ves potrebni boksit iz Ogrske, sedaj se pa vsled otvoritve novih najdišč tuja konkurenca zelo pozna.

Insolvenca na Ogrskem je bilo v septembru 156, v lanskem septembru 77. V prvih devetih mesecih lanskega leta je bilo prisilnih poravnjav 939, letos 1224, konkurzov 299 in 311, skupaj 1238 in 1535 ali letos skoraj za 25 odstotkov več.

O možnostih novega zvišanja obrestne mere v Newyorku se v newyorkških bančnih krogih prepirajo.

Avstrijska železna produkcija je v znamenju nazadovanja. Položaj avstrijske industrije sploh se presoja neenotno.

Švedski vžigalični trust napoveduje izplačilo 5-odstotne interimne dividende. Vsa lanska dividenda je znašala 15 odstotkov.

Zvišanje uvozne carine na nekatere poljedelske pridelke je naznanila naši vladi poljska vlada, tako glede ječmena, ovsa, koruze, grozdja itd. Nekateri imenujejo to naznanilo ironično »odpravo trgovskih ovir«.

Angleži se zanimajo za naš baker in se bo ustanovila jugoslovska družba z angleško glavnico, ki bo delovala zlasti v zaječarski pokrajini, nedaleč od bakrenega rudnika Bora.

KOLINSKA TOVARNA
V LJUBLJANI izdeluje že
pred vojno dobro znano
pristno „VYDROVO“
rženo kavo!



Ljubljanska borza.

Tečaj 7. oktobra 1929.	Prvi dan	Povprečje
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22:805
Berlin 1 M	13:515	13:545
Bruselj 1 belga	—	7:9105
Budimpešta 1 pengő	9:885	9:915
Šarih 100 fr.	1094:40	1097:40
Dunaj 1 šilling	7:9653	7:9953
London 1 funt	—	275:97
Newyork 1 dolar	—	58:65
Paris 100 fr.	221:50	223:50
Praga 100 kron	167:71	168:51
Trst 100 lir	236:10	238:10

Razno

Blagajna Poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, posluje počenši z 2. oktobrom t. l. za stranke od 8. do 12. ure in popoldne od pol 4. do 5. ure, v soboto pa od 8. do 13. ure.

Oddaja glavnih tobačnih zalog. Dne 19. oktobra 1929 se vrši licitacija zakupa glavnih tobačnih zalog. Ponudbe za zaloge v Sloveniji se morajo do tega dne vložiti v zaprtem in zapečatnem pismu pri Oblasnem monopolskem inspektoratu v Zagrebu. Pogoji (uslovi), po katerih se dajejo v zakup glavne zaloge, potem obrazci ponudb, se dobijo tudi v Glavnem skladišču tobačnih izdelkov pri Tobačni tovarni v Ljubljani proti plačilu Din 10.—. Pogoji se pošljejo tudi na pismeno naročbo po pošti.

Naročajte »Trgovski list«!

Dobava prodaja

Dobave. Prometno-komercijelni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. oktobra t. l. ponudbe glede predelave 4000 kg podolgastih zalivk in 1200 kg okroglih zalivk, 70 komadov signalnih šip z žično vlogo, 1000 komadov smerničnega stekla in 17 kubičnih metrov različnih desk. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 9. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 100 m³ hrastovega lesa. — Direkcija državnega rudnika Bukinje sprejema do 14. oktobra t. l. ponudbe glede dobave raznega električnega materiala. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 18. oktobra t. l. ponudbe glede dobave rastalnih trakov, 1 pisalnega stroja, 6 komadov cevi za vrtanje, parnih armatur za parne vode, 80.000 kg portland-cementa, 1000 kg transformatorskega olja; do 19. oktobra t. l. pa glede dobave 2000 kg žebeljev. — Dne 19. oktobra t. l. se bo vršila pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odelenje v Beogradu, ofertalna licitacija glede dobave 2730 m³ desk in 280 m³ letev raznih dimenzij. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 14. oktobra t. l. se bo

vršila pri Intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 720.000 kg ovsa; dne 15. oktobra t. l. pa glede dobave 1.000.000 kilogramov sena. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.) Dne 19. oktobra t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 200.000 m hidrofilne tkanine; dne 24. oktobra t. l. glede dobave zdravil, drog, kemikalij in olj; dne 29. oktobra t. l. glede zamaškov, praškov, kartonskih škatljic in papirja za pakovanje; dne 31. oktobra t. l. pa glede dobave medicinskega steklenega materiala. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenem slagališču.) — Dne 19. oktobra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu (gradbeni oddelek) licitacija glede dobave 30 m³ borovih desk. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 332 komadov raznih pil in 185 kg bakrene žice. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema ponudbe glede dobave 20.000 kg plinskega kovaškega koks, 30 kg usnja krupon, 1000 kg karbida, 300 ovojev strešne lepenke, napisnih tablic za kretniške nastavke, 30.000 kg bukovega oglja, 300 kg mizarskega kleja in 1400 komadov nalučnikov. — Prometno-ko-

DRUŽBA „ILIRIJA“

DUNAJSKA CESTA ŠT. 46

Trboveljski PREMOG
ŠLEZIJSKI PREMOG

KOKS za industrijo
in kovače

KOKS za centralne
kurjave

OGLJE DRVA
NAJBOLJŠE KVALITETE

TELEFON ŠTEV. 2820

mercijelni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 21. oktobra t. l. ponudbe glede dobave kristal-laka, železo-laka, barv, klejne krede, mizarskega kleja in čopičev. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 10. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 200 m³ jamskega lesa. — Direkcija državnih rudarskih preduzeča v Sarajevu sprejema do 16. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 100.000 komadov kapsul. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 21. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 100 kg čaja, 2000 kg svinjske masti, 1 mešalnika, 3000 kg bencina ter glede dobave pločevine in tračnic. — Dne 21. oktobra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertalna licitacija glede dobave 39.670 komadov hrastovih pragov. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Prodaja starih vreč. Dne 21. oktobra se bo vršila pri Direkciji državnega rudnika Ljubija ofertalna licitacija glede prodaje 4150 komadov rabljenih vreč od jute. (Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja starih čevljev. Pri komandi 8. zandarmerijskega polka v Ljubljani se bo vršila dne 11. oktobra t. l. licitacija glede prodaje 1358 parov starih čevljev. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.)



VINOCEK

Tovarna vinskega
kisa, d. z. o. z.
Ljubljana

nudi

najfinejši in
najokusnejši
namizni kis

iz pristnega vina

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in
higijenično najmo-
dernije urejena
kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska
cesta 1a, II. nadst.
Telefon štev. 2589.

Kvalitativno najboljše

nogavice volnene in flor, rokavice, triko perilo, vestje, puloverje, žepne robce, naramnice, kravate, ovratnike, srajce, razne čipke in vezenine, kompletne potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike edino le pri

JOS. PETELINC, Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodl.
Na veliko Telefon 2913. Na malo!

USTANOVLJENO 1852
TEOD. KORN

LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8
(PREJE HENRIK KORN)

KROVEC, STAVBNI, GALANTERIJSKI IN OKRASNI
KLEPAR / INSTALACIJA VODOVODOV / NAPRAVA
- STRELOVODOV / KOPALIŠKE IN KLOSETNE
- NAPRAVE / CENTRALNA KURJAVA

PUC
IGN. VOK, LJUBLJANA-NOVO MESTO
H-KOLESA Plačljivo tudi na obroke!
Solidne cene!

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!

Veletrgovina
kolonijalne in
specerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

ZALOGA sveže
pražene kave,
mlekih dišav in
rudninske vode.
Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana :- :- Telefon štev.: 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.